

УДК 37.018.432

Волянюк Анастасія Сергіївна

Викладачка кафедри теорії та методики дошкільної та початкової освіти, аспірантка кафедри педагогіки, психології й освітнього менеджменту ім.проф.Є.Петухова

Херсонський державний університет, Херсон

AVolianiuk@ksu.ks.ua

ORCID: 0000-0002-2890-4787

РОЗВИТОК СТАЛОЇ МОТИВАЦІЇ У МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В УМОВАХ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ

Анотація. У статті розглянуто проблеми реалізації дистанційного та змішаного форматів навчання, труднощі підвищення сталої мотивації у здобувачів освіти, шляхи вирішення цих проблем та труднощів. Визначено мотиви, що спонукають вчитися в таких умовах дорослих здобувачів: самостверджувальні, матеріальні, соціальні, внутрішні, мотиви підстрахування та дозвіллієві. Акцентовано, що мотивація є джерелом та чинником, який спонукає до навчальної діяльності та підвищення рівня професійної компетентності майбутніх педагогів. Труднощі реалізації дистанційного формату об'єднано у 4 групи: особистісні труднощі (початкова невисока внутрішня мотивація здобувача, звичка до жорсткого контролю з боку викладача, слабка самоорганізація здобувачів освіти, відсутність емоційно-психологічного контакту з колегами по навчанню, невисока відповідальність, відсутність відчуття приналежності до групи в здобувачів освіти), організаційні проблеми (нечітка організація курсу, проблеми з доступом до певних навчальних ресурсів), професійні (недостатній професійний рівень як в області володіння комп'ютером, так і в подачі матеріалу без адаптації до дистанційного формату), технічні (нестійкий доступ в Інтернет, відсутність необхідного технічного або програмного забезпечення). Увагу приділено таким стратегічно важливим компонентам, як увага, впевненість, задоволеність. В статті проаналізовані засоби впливу на кожен компонент в умовах змішаного навчання. Застосування матеріалів, описаних в статті, буде сприяти підтримці і підвищенню мотивації навчання в змішаній та дистанційній формі, допоможе мінімізувати зазначені вище ризики труднощі та проблеми. Наведено конкретні приклади засобів та інструментів: під час реалізації освітнього процесу в умовах змішаного навчання ефективним є чітко визначений зворотний зв'язок, створення «ситуації успіху», формулювання цілей всього курсу і окремих модулів, рефлексія досвіду дистанційного навчання за допомогою заповнення спеціально розроблених анкет і виконання завдань рефлексивного характеру. Інструментарій можна розширити за допомогою додаткових функцій вже відомих платформ та засобів – сесійні зали та керування екраном на платформі ZOOM для онлайн-конференцій, google-форми для тестування здобувачів з обраної теми з подальшим збиранням відповідей та їх аналізом, застосунки та сервіси Learningapps, Mentimeter, онлайн дошки AWWapp та ін.

Ключові слова: стала мотивація; дистанційне навчання; змішане навчання; мотив; здобувач освіти

Сучасні умови освітнього процесу створюють нові виклики до всіх його учасників. Дистанційний та змішаний формати навчання сьогодні використовуються на рівні з традиційним. Важливим аспектом у дослідженні проблематики вищої школи залишається розвиток сталої мотивації у здобувачів освіти, що спонукає до навчальної діяльності та підвищення рівня професійної компетентності майбутніх педагогів.

Освітній процес в умовах змішаного навчання вимагає високого рівня вмотивованості здобувачів освіти та педагогів. Результати спостережень дають підстави вважати, що використання інформаційно-комунікаційних технологій, освітніх онлайн-платформ стимулює здобувачів освіти до навчання, викликає інтерес.

Немає чіткого алгоритму використання ІКТ в освітньому процесі для реалізації дистанційного або змішаного формату навчання. Так, в Листі Міністерства освіти і науки України від 2 листопада 2020 року щодо організації дистанційного навчання вказано, що «...заклад освіти має можливість визначати в освітній програмі форми організації

освітнього процесу для забезпечення дистанційного навчання (навчальні заняття, консультації, вебінари, онлайн-форуми, віртуальні екскурсії тощо) та обирати конкретні електронні освітні платформи, онлайн-сервіси та інструменти, за допомогою яких організовується освітній процес під час дистанційного навчання (Moodle, Google Classroom, Zoom та ін)» [1]. Отже, за рекомендаціями МОН та спираючись на досвід викладачів, мету та зміст заняття, є варіації вибору того чи іншого інструменту. Вибір залежить також і від мотивів студентів.

Досягнення сучасних технологій, на думку вчених, що досліджували мотивацію до дистанційного навчання (Л.Віссер, Т. Пломп, В.Купер) покращили дистанційну освіту, але не обов'язково враховували потреби мотивації студентів [2]. Автори зазначають, що сучасні інформаційно-комунікаційні технології швидко стають невід'ємною частиною життя і дедалі більше проникають у освітнє середовище, але, незважаючи на потенціал цих технологій, що пропонують цікаві, ефективні та дієві можливості для навчання, слід визнати, що люди продовжують мати ті самі мотиваційні вимоги до сучасного світу, як і в минулому [3].

Під час розробки курсу дистанційної освіти мотиваційні стратегії мають бути враховані на етапах підготовки та обробки навчальних матеріалів, а також – самого освітнього процесу у дистанційному форматі [4]. Тому необхідним є визначення мотивів, що спонукають вчитися в таких умовах дорослих здобувачів:

- самостверджувальні, що сприяють саморозвитку та отриманню визнання;
- матеріальні, що сприяють підвищенню доходів людини;
- соціальні, які допомагають підвищити соціальний статус;
- внутрішні, що служать стабілізуючим фактором;
- мотиви підстрахування, що підвищують конкурентоспроможність в професійній сфері;
- дозвіллеві, що забезпечують отримання задоволення від цікавого спілкування, відпочинок від домашньої рутини [2].

Врахування особливостей мотивації дорослих при дистанційному навчанні полегшить вироблення дієвих заходів, що сприяють її підтримці і підвищенню.

Серйозними ризиками дистанційного навчання є погане відвідування занять і невисока якість знань в результаті. Труднощі, що виникають в процесі дистанційного та змішаного формату належать до різних джерел, тому мають, відповідно, різні шляхи вирішення з метою підвищення мотивації.

Під час дослідження розвитку сталої мотивації в умовах змішаного та дистанційного навчання (жовтень-грудень 2020 року) було проведено опитування на базі Херсонського державного університету. Респондентами є здобувачі першого (бакалаврського) рівня освіти спеціальності 013 Початкова освіти (здіяно 73 особи). Дослідження дало підстави умовно об'єднати труднощі у 4 групи: особистісні, організаційні, професійні та технічні (рис.1).

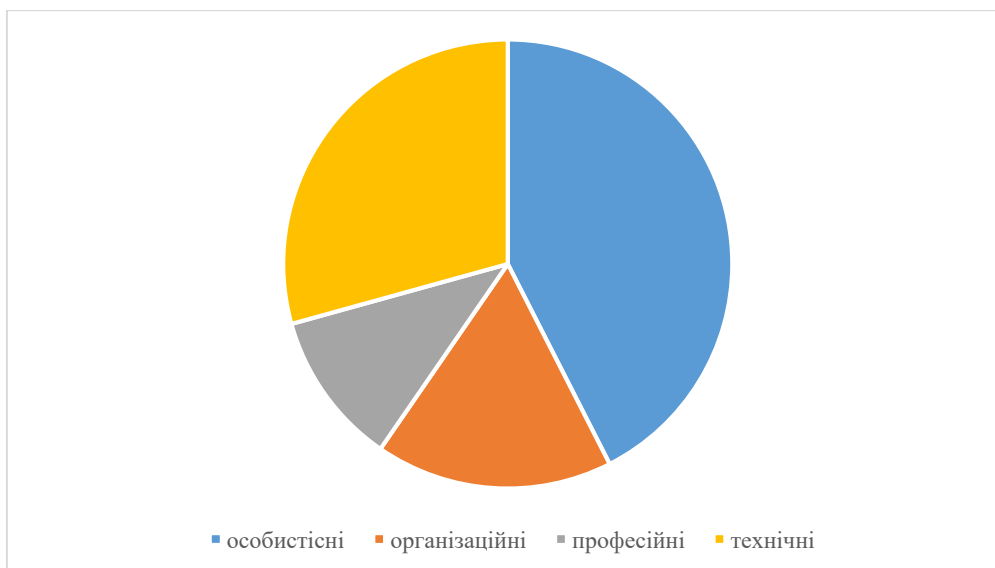

Рис. 1. Труднощі в процесі реалізації дистанційного та змішаного навчання

Особистісні труднощі (42,5%) під час дистанційного та змішаного навчання у закладі вищої освіти включають початкову невисоку внутрішню мотивацію здобувача, звичку до жорсткого контролю з боку викладача, слабку самоорганізацію здобувачів освіти, відсутність емоційно-психологічного контакту з колегами по навчанню, невисоку відповідальність, відсутність відчуття приналежності до групи в здобувачів освіти. Організаційні проблеми (17,1%) – нечітка організація курсу, проблеми з доступом до певних навчальних ресурсів; професійні (11,1%) – недостатній професійний рівень як в області володіння комп'ютером, так і в подачі матеріалу без адаптації до дистанційного формату, технічні (29,3%) – нестійкий доступ в Інтернет, відсутність необхідного технічного або програмного забезпечення.

Всі перераховані вище складнощі впливають на мотивацію навчання тою чи іншою мірою. Вирішити деякі з них здатні тьютор та викладачі безпосередньо в освітньому процесі.

Проаналізувавши виділені вченими і практиками фактори, що впливають на рівень мотивації дорослих учнів, взявши до уваги особливості мотивації навчання дорослих, специфіку дистанційної форми навчання нами була розроблена система заходів, спрямована на мінімізацію вказаних ризиків та труднощів.

Для мотивації стратегічно важливі такі компоненти, як увага, впевненість, задоволеність [5]. Ми проаналізували засоби впливу на кожен компонент в умовах змішаного навчання.

Компонент «увага» передбачає підтримку уваги здобувача освіти протягом усього курсу певної освітньої компоненти. Реалізувати це можливо через зміну видів діяльності у віртуальному освітньому середовищі, варіативність завдань всередині кожного модуля, звернення до особистого досвіду слухачів, проведення проблемно орієнтованих дистанційних семінарів, форумів, телеконференцій та ін., що стимулюють участь слухачів в обговоренні.

Важливо, щоб здобувач освіти з самого початку відчував впевненість в успішному вивченні курсу. Це не означає, що немає потреби докладати зусиль. У дистанційному навчанні вплив на компонент «впевненість» можна надавати через точне визначення термінів виконання завдань, чітку організацію структури курсу, регулярне надання відомостей про якість виконаних робіт і персоніфікованих коментарів викладача. Подібні коментарі конкретизують бал, отриманий за завдання, пояснюють його, дають рекомендації для подальшої роботи. Висловлені в коректній формі зауваження,

стимулюють здобувача до подальшої успішної діяльності. При цьому важливо уникати формальності в коментарях, не перетворювати їх в відписки.

Компонент «задоволеність» також потребує постійної роботи з боку організаторів курсу. Результативність праці породжує задоволеність, тому слід всіляко заохочувати якісне виконання завдань в рамках курсу. Для цього необхідно не лише надавати відомості про результати виконаних завдань з індивідуалізованими коментарями, а також надавати можливість поліпшити вже отриманий невисокий результат, виконавши завдання на більш високому рівні. Це дозволить глибше вивчити необхідний матеріал, закріпити це практично, так як завдання даються не заради їх виконання і отримання бажаної оцінки, але і для більш повного засвоєння матеріалу, що вивчається і оволодіння навичками, необхідними для успішної професійної діяльності.

Також протягом усього періоду навчання слід використовувати різні стимулюючі прийоми – від схвальної картинки після підсумкового балу і розміщення кращих робіт на сторінках факультету в соціальних мережах до рекомендації публічного представлення своєї роботи на семінарі, конференції, публікації в журналі та ін. Отримуючи періодично схвалення результатів своєї діяльності, здобувач освіти відчуває задоволення від процесу дистанційного навчання, його мотивація підвищується. Це особливо важливо для здобувачів освіти спеціальності «Початкова освіта», оскільки майбутні вчителі початкової школи на власному прикладі зможуть зрозуміти важливість підвищення мотивації учнів.

Необхідно підкріплювати вище зазначені компоненти й іншими засобами, дія яких спрямована на підтримку та підвищення мотивації навчання. Розглянемо деякі з них.

Перш за все, це зручна і зрозуміла для здобувача вищої освіти організація матеріалів курсу, яка максимально враховує його потреби. Вона включає в себе, як вже було сказано вище, різні елементи, в тому числі зняття можливих труднощів, а саме:

- введення на сайт курсу рубрики «запитання й відповіді», звернення до якої, дозволить майбутнім вчителям скласти для себе найбільш повне уявлення про організацію дистанційного навчання;

- оптимізація текстів навчальних матеріалів для читання з екрану монітора, використання ілюстрацій, схем і малюнків, а також матеріалів в різних форматах, що полегшить їх сприйняття і допоможе більш повному засвоєнню;

- включення в курс аудіо- і відеоматеріалів, що не тільки урізноманітнює його, але і буде працювати на вдосконалення навичок аудіювання;

- достатня кількість інтерактивних завдань;

- чітка організація курсу і зручне структурування навчального матеріалу, наявність силабусу та вступної інформації, що стосується особливостей курсу (специфікації до всього курсу і до кожного модуля), пам'яток та інструкцій щодо виконання завдань.

Ефективним вважаємо на перших заняттях освітньої компоненти розробку разом зі здобувачами освіти правил спілкування у реальному та віртуальному навчальному середовищі з можливістю їх редагування за підсумками обговорення і відповідно до особливостей конкретної групи;

- розміщення на сайті курсу інформації, присвяченій ефективній самомотивації, самоорганізації, тайм-менеджменту та особистої відповідальності здобувачів за результати індивідуальної, парної і командної роботи.

В Методичних рекомендаціях щодо організації дистанційного навчання зазначається, що «у дистанційному режимі багато видів традиційної мотивації працюють не так ефективно, як в звичайному. Діалог між учасниками освітнього процесу є важливим у ході як письмового, так і усного онлайн-спілкування. Важливим є якісний зворотний зв'язок, це додатковий стимул та мотивація» [6].

Отже, ефективним є чітко визначений зворотний зв'язок, який можливо реалізувати за допомогою функцій освітніх платформ та «консультаційних днів», коли здобувач може додатково отримати відповіді на питання, які його цікавлять.

Для здобувачів вищої освіти, на нашу думку, актуальне створення «ситуації успіху». Створити ситуацію успіху і, отже, позитивно впливати на мотивацію, можливо через здійснення індивідуального підходу до кожного здобувача.

Формулювання цілей всього курсу і окремих модулів також може налаштовувати студента на успіх. Йдеться про постановку так званих «амбітних цілей», які потрібно формулювати так, щоб вони містили своєрідний виклик. Наприклад, «Ви будете керувати своєю діяльністю протягом усього курсу. Ваші рішення будуть сприяти успіху всієї групи».

Ми вважаємо, що протягом всього навчання здобувачі повинні здійснювати рефлексію свого досвіду дистанційного навчання за допомогою заповнення спеціально розроблених анкет і виконання завдань рефлексивного характеру. Тьютор в свою чергу надає допомогу щодо її здійснення і складання динаміки власного прогресу в навчанні. Рефлексія сприятиме кращому розумінню і своєчасній корекції студентами своєї навчальної діяльності.

Однією з потреб людини, яку описали в своїх працях психологи, є потреба в причетності. Дане поняття включає в себе почуття приналежності до чого чи кому-небудь, відчуття, що тебе приймають інші, почуття соціальної взаємодії, прихильності і підтримки. Це необхідно використовувати і при навчанні в дистанційній групі.

Деяким людям, що знаходяться на великій відстані один від одного і не мають можливості спілкуватися особисто, складно налагодити емоційно-психологічний контакт з колегами, тьютором і викладачами самостійно. Тому ми вважаємо, що значну частину дистанційного курсу повинен складати комплекс навчальних і позанавчальних заходів, спрямованих на згуртування дистанційної навчальної групи. Цьому сприяє і змішаний формат навчання, що поєднує в собі переваги традиційного та дистанційного навчання.

Як приклад позанавчальних занять з іноземної мови для майбутніх педагогів можна привести організацію роботи віртуального «Speaking Club», де студенти можуть обговорити цікаві для них проблеми, пов'язані та не пов'язані з професійною діяльністю, знайти спільні інтереси. Участь не передбачає виконання завдань і дозволяє включати в процес комунікації засоби неформального спілкування. Подібна форма комунікації не тільки є ефективним інструментом командування, але і дозволяє учасникам курсів встановити як професійні, так і особистісні зв'язки, які сприятимуть продовженню спілкування педагогів після завершення навчання.

Виконання навчальних завдань, творчих робіт, проектів в групах і парах також стимулює формування командного духу і є важливим елементом курсу. Змінюваність складів мікрогруп для виконання різних завдань сприятиме більш близькому знайомству студентів один з одним і вдосконалення навичок ефективної взаємодії у віртуальному середовищі.

Одним їх найбільш значущих видів діяльності тьютора і викладачів в процесі організації змішаного навчання є створення атмосфери довіри та психологічного комфорту, які також неможливі без кваліфікованого, ретельно спланованого супроводу і підтримки здобувачів, формування дружнього комунікативно орієнтованого освітнього середовища.

Створенню психологічного комфорту в дистанційній групі сприяє і участь здобувачів освіти в зміні деяких умов освітнього середовища відповідно до їх побажань. Це можливо здійснити за допомогою проведення опитування учасників дистанційного

курсу, спрямованого на з'ясування їх думки щодо форми і організації процесу навчання на курсі.

В Методичних рекомендаціях щодо організації дистанційного навчання зазначається, що «найстійкішою мотивацією є внутрішня (когнітивна), тобто мотивація усвідомленої дії, яка у дистанційному навчанні відіграє головну роль» [6].

Розглянемо інструментарій для реалізації змішаного та дистанційного навчання на конкретних прикладах:

Поширеною сьогодні є платформа ZOOM для онлайн-конференцій, яка має ряд додаткових та корисних в освітньому процесі функцій. Так, під час роботи в режимі демонстрації екрану, викладач може надавати право демонстрації студентам для презентації їх проектної діяльності.

Також налаштування дозволяють зробити презентацію викладача інтерактивною, коли студенти мають можливість самі редагувати екран, реагувати на зміст, робити написи, позначки та ін. Для роботи в такому режимі використовується інструмент коментування, де ми можемо малювати, ставити мітки, додавати текст. Можемо очищувати все, що там було зроблено, чи видаляти окремі компоненти [7].

Сесійні зали в програмі ZOOM дозволяють об'єднувати здобувачів в пари та групи. Викладач може контролювати час роботи в сесійних залах для студентів, призначати учасників груп, відвідувати сесійні зали з метою допомоги здобувачам освіти, контролю їх діяльності.

Онлайн дошки (наприклад, <https://awwapp.com/>) є аналогом звичайної дошки в аудиторії, що дозволяє демонструвати слайди презентації, бланки завдань для заповнення здобувачами. Є можливість робити позначки, записувати відповіді, виправляти помилки (Рис.2).

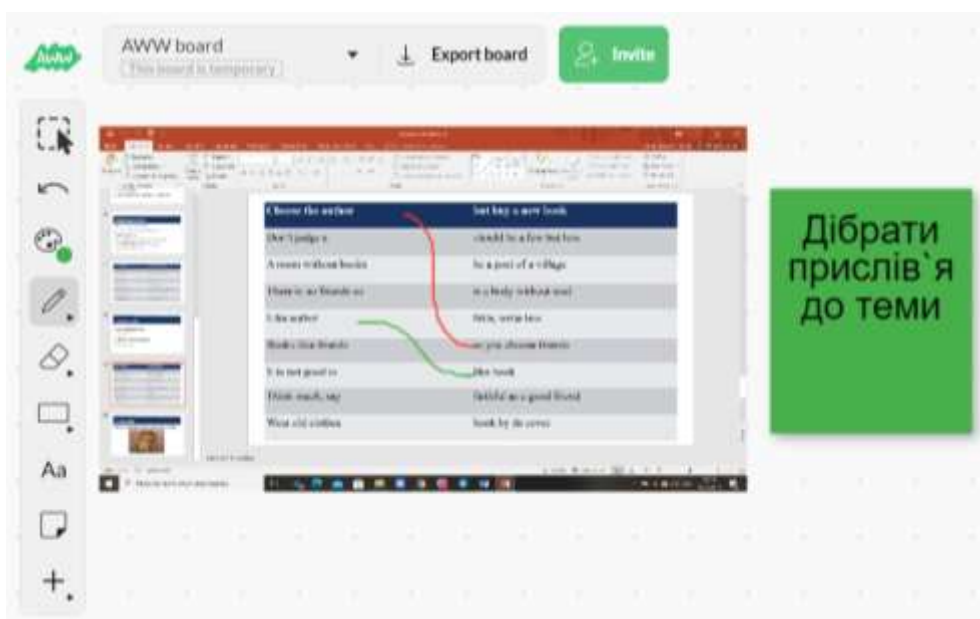

Рис.2. Приклад використання онлайн-дошки в освітньому процесі

Google-форми показали свою ефективність для тестування здобувачів з обраної теми. Зручним є збір відповідей з подальшим їх аналізом (можна налаштувати можливість здобувачів бачити правильні відповіді та працювати над помилками) та загальним аналізом найбільш поширених помилок за допомогою вбудованої статистики (діаграми та схеми допомагають наочно побачити питання, які викликали складнощі у студентів) (Рис.3.).

обробки даних допомагає наочно продемонструвати статистику та створити проблемне питання для обговорення.

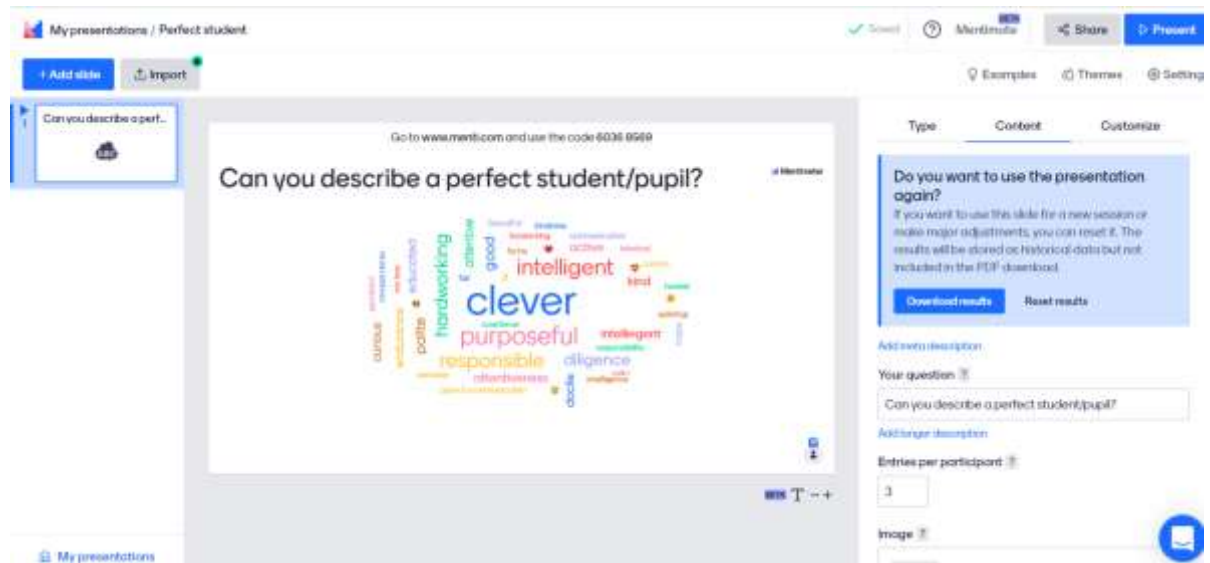

Рис.5. Інтерфейс користувача сервісу Mentimeter (у ролі викладача)

Запропоновані засоби не пройшли ґрунтовного експериментального дослідження ефективності та опробування, в даній статті вивчаються нами в теоретичному аспекті та потребують подальшого експериментального дослідження.

У роботах вітчизняних і зарубіжних дослідників показана ефективність застосування моделі підвищення навчальної мотивації, розробленої Дж. Келлером. Дана модель навчання включає в себе чотири компоненти:

- увага (збудження в учнів цікавості й інтересу),
- значущість (співвіднесення навчального матеріалу з особистим досвідом і потребами студента),
- впевненість (переконання в наявності у студента потенціалу, необхідного для вирішення значущої задачі),
- задоволеність (допомога в усвідомленні власного успіху) [8, с. 605].

Ґрунтуючись на моделі Дж. Келлера, можна сформулювати прийоми, що сприяють подоланню студентами проблемних ситуацій, а також підвищують навчальну мотивацію в процесі віртуального взаємодії з педагогом:

1. Мотивувати учнів, надаючи їм регулярну і своєчасну зворотний зв'язок, відповідати на питання, в тому числі, безпосередньо не пов'язані з утриманням дисципліни.

2. Стимулювати інтерактивні форми навчання.

3. Допомогати студентам в усвідомленні власних ресурсів і цілей (як навчальних, так і життєвих), показувати їх цінність, приймати власну допоміжну роль в процесі навчання.

4. Надавати студентам можливість ділитися своїми цілями і навчальними інтересами з іншими студентами, допомагаючи, таким чином, усвідомлювати значимість навчання і власний рівень навчальної мотивації.

5. По можливості адаптувати навчальний матеріал відповідно до виявлених інтересами і потребами студентів.

6. Заохочувати і зміцнювати в учнів інтерес до процесу навчання, використовувати приклади, що мають безпосереднє відношення до попередніх знань і особистого досвіду студентів.

7. Підтримувати і підвищувати самооцінку студентів, невпевнених у своїх силах, створювати можливість для досягнення успіху в рамках наявного часу і ресурсів.

8. Підкреслювати активну роль і відповідальність студентів за результати дистанційного навчання, показувати, що успіх є результатом їх особистих зусиль.

9. Організувати спільний аналіз проміжних результатів навчання студентів, давати інформативну зворотний зв'язок, обговорювати можливості практичного застосування отриманих знань, а також шляхи саморозвитку, самовдосконалення.

Усвідомлення результативності власної праці породжує задоволеність студентів, тому слід заохочувати якісне виконання завдань в рамках курсу. На основі попереднього дослідження і вивчення літератури можна зробити висновок, що використання вище перерахованих засобів у дистанційному навчанні може поліпшити рівень сталої мотивації студентів. Навчання, розроблене з застосуванням інструментарію ІКТ, здатне підвищити увагу здобувачів вищої освіти, майбутніх вчителів початкової школи, до навчання, підвищити їх соціальну значимість для потреб, сприяють успішності освітнього процесу [9].

Тож, інструменти дистанційного та змішаного навчання дозволяють підвищити рівень сталої мотивації майбутніх вчителів початкової школи, оскільки такі формати «припускають більш високу активність, самомотивацію і самоконтроль, що значно відрізняє дистанційну освіту від традиційних форм, де такого посилення мотивації не спостерігається» [10, С.52].

Отже, перераховані в статті способи підвищення рівня сталої мотивації в умовах змішаного навчання є лише частиною засобів, які доцільно використовувати. Застосування матеріалів, описаних в статті, буде сприяти підтримці і підвищенню мотивації навчання в змішаній та дистанційній формі, допоможе мінімізувати зазначені вище ризики труднощі та проблеми. Під час реалізації такого освітнього процесу ефективним є чітко визначений зворотний зв'язок, створення «ситуації успіху», формулювання цілей всього курсу і окремих модулів, рефлексія досвіду дистанційного навчання за допомогою заповнення спеціально розроблених анкет і виконання завдань рефлексивного характеру. Інструментарій можна розширити за допомогою додаткових функцій вже відомих платформ та засобів – сесійні зали та керування екраном на платформі ZOOM для онлайн-конференцій, google-форми для тестування здобувачів з обраної теми з подальшим збиранням відповідей та їх аналізом, застосунки та сервіси Learningapps, Mentimeter, онлайн дошки AWWapp та ін.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Лист Міністерства освіти і науки України від 2 листопада 2020 року щодо організації дистанційного навчання. Офіційний сайт МОН України: 2020. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/shodo-organizaciyi-distancijnogo-navchannya> (дата звернення: 17.03.2021).
2. Visser L., Plomp T., Amirault R., Kuiper W. Motivating students at a distance: The case of an international audience. *Educational Technology Research and Development*, 2002. 50. 94-110. 10.1007/BF02504998.
3. Keller J. Motivation in cyber-learning environments. *International Journal of Educational Technology*, 1999. №1. P.7-30.
4. Song S., Keller J. Effectiveness of motivationally adaptive computer-assisted instructions on the dynamic aspects of motivation. *Educational Technology Research and Development*, 2001. № 49(2), P.5-22.
5. Bishop S., Lau M., Shapiro S., Carlson L. Mindfulness: A Proposed Operational Definition. *Clinical Psychology: Science and Practice*, 2004. Vol.11. P.230–241.

6. Звиняцьківська З., Коберник І. Організація дистанційного навчання в школі: методичні рекомендації. за ред. Звиняцьківської З. Київ: ГО “Смарт освіта”, 2020. 71 с.
7. Як технічно організувати дистанційне навчання – покрокова інструкція // Нова українська школа: URL: <https://nus.org.ua/articles/yak-tehnicno-organizuvaty-dystantsijne-navchannya-pokroкова-instruktsiya/> (дата звернення: 20.03.2021).
8. Keller J. M. Motivational Design for Learning and Performance: The ARCS Model Approach. London: Dordrecht Heidelberg, 2010.
9. Pardanjas M., Karuovic D., Eleven E. Increase of user motivation in teaching realized through distance learning. DAAAM international scientific book, 2017. Chapter 10 (October). P. 131-144. DOI: 10.2507/daaam.scibook.2014.10.
10. Дядичева І. В. Підвищення мотивації студентів при дистанційній формі навчання. Електронні засоби та дистанційні технології для навчання протягом життя. Тези доповідей IX Міжнародної науково-методичної конференції. Суми, 2013. № 1. С. 52-53.

THE DEVELOPMENT OF CONSTANT MOTIVATION OF FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHERS IN CONDITIONS OF BLENDED LEARNING

Anastasiia Volyaniuk

Lecturer of the Department of Theory and Methods of Preschool and Primary Education, graduate student of the Department of Pedagogy, Psychology and Educational Management named after Prof. Petukhov

Kherson State University, Kherson

AVolianiuk@ksu.ks.ua

ORCID: 0000-0002-2890-4787

Abstract. The article considers the problems of implementation of distance and blended learning formats, the difficulties of increasing the constant motivation of students, ways to solve these problems and difficulties. The motives that motivate adult learners to study in the following conditions are determined: self-affirming, material, social, internal, insurance and leisure motives. It is emphasized that motivation is a source and a factor that motivates educational activities and increases the level of professional competence of future teachers. Difficulties in implementing the distance format are grouped into 4 groups: personal difficulties (initial low internal motivation of the applicant, the habit of strict control by the teacher, weak self-organization of students, lack of emotional and psychological contact with colleagues, low responsibility, lack of sense of belonging to groups of students), organizational problems (unclear organization of the course, problems with access to certain educational resources), professional (insufficient professional level in both computer skills and in the submission of material without adaptation to distance format), technical (unstable Internet access, lack of necessary hardware or software). Attention is paid to such strategically important components as attention, confidence, satisfaction. The article analyzes the means of influencing each component in the context of blended learning. The use of the materials described in the article will help to support and increase the motivation of learning in a blended and distance form, will help minimize the above risks, difficulties and problems. Specific examples of tools and instruments are given: during the implementation of the educational process in the context of blended learning is clearly defined feedback, creating a "success situation", formulating the goals of the whole course and individual modules, reflection of distance learning experience by filling out specially designed questionnaires and performing tasks of a reflexive nature. The toolkit can be expanded with additional features of already known platforms and tools – session halls and screen management on the ZOOM platform for online conferences, google forms for testing applicants on the selected topic with subsequent collection and analysis, applications and services Learningapps, Mentimeter, online boards AWWapp, etc.

Keywords: constant motivation; distance learning; blended learning; motive; applicant.

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

1. Letter of the Ministry of Education and Science of Ukraine dated November 2, 2020 on the organization of distance learning. Official site of the Ministry of Education and Science of Ukraine. (2020). March 17, 2021.
<https://mon.gov.ua/ua/npa/shodo-organizaciyi-distancijnogo-navchannya> (in Ukrainian).
2. Visser L., Plomp T., Amirault R. & Kuiper, W. (2002). Motivating students at a distance: The case of an international audience. *Educational Technology Research and Development*, 50, 94-110. 10.1007/BF02504998.
3. Keller, J. (1999). Motivation in cyber-learning environments. *International Journal of Educational Technology*, 1, 7-30.
4. Song, S. & Keller, J. (2001). Effectiveness of motivationally adaptive computer-assisted instructions on the dynamic aspects of motivation. *Educational Technology Research and Development*, 49(2), 5-22.
5. Bishop, S., Lau, M., Shapiro, S. & Carlson, L. (2004). Mindfulness: A Proposed Operational Definition. *Clinical Psychology: Science and Practice*, Vol.11, 230–241.
6. Zvinyats`kivs`ka, Z. & Kobernik, I. (2020). Organization of distance learning at school: guidelines. za red. Zvinyatskivs`koyi Z. Kiyiv: HO “Smart osvita”. 71 p. (in Ukrainian).
7. How to technically organize distance learning – step by step instructions. New Ukrainian School (2021). March 20, 2021.
<https://nus.org.ua/articles/yak-tehnichno-organizuvaty-dystantsijne-navchannya-pokrokovu-instruktsiya/> (in Ukrainian).
8. Keller, J. M. (2010). *Motivational Design for Learning and Performance: The ARCS Model Approach*. London: Dordrecht Heidelberg.
9. Pardanjac, M., Karuovic, D. & Eleven, E. (2017). Increase of user motivation in teaching realized through distance learning. *DAAAM international scientific book*. Chapter 10, 131-144. DOI: 10.2507/daaam.scibook.2014.10.
10. Dyadicheva, I. V. (2013). Increasing the motivation of students in the form of distance learning. *Electronic tools and distance technologies for lifelong learning*. Abstracts of the IX International Scientific Conference Sumi, 1, 52-53. (in Ukrainian).